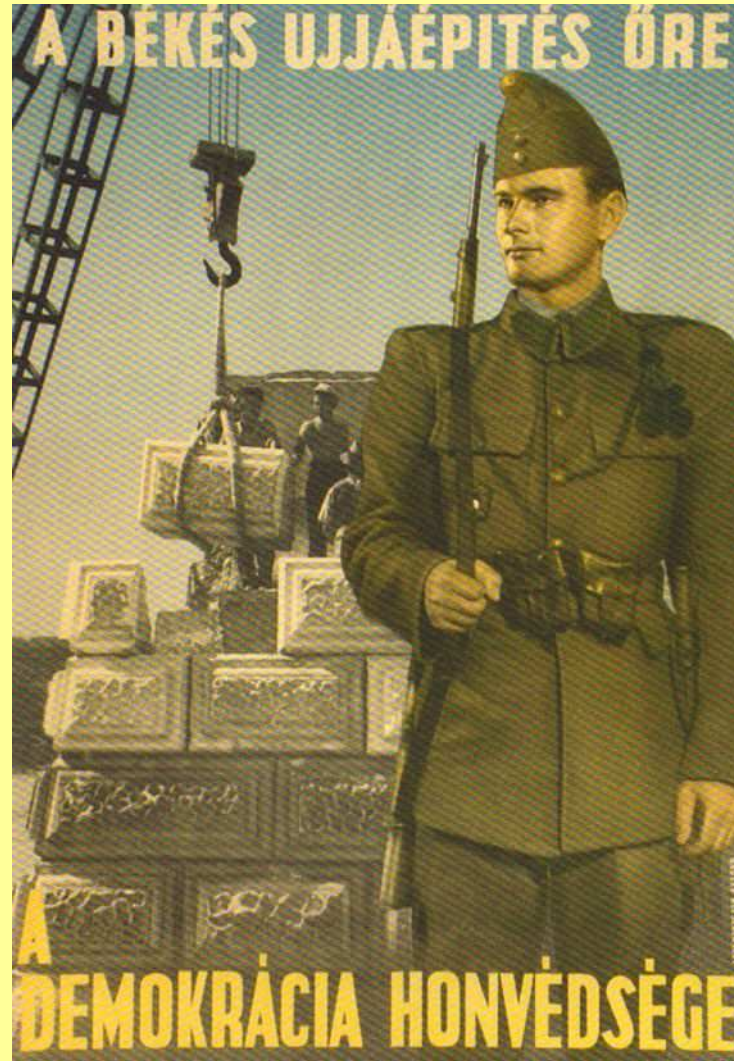

Nyíregyháza és katonasága 1945-től

1944. december 21-én az Ideiglenes Nemzetgyűlés szózatot intéz a nemzetéhez: „Honvédek! Nincs más parancs számotokra, mint a nemzet parancsa. Az Ideiglenes Nemzetgyűlés a nemzet nevében parancsolja: fordítsátok fegyvereteket a német elnyomók ellen, támogassátok a felszabadító Vörös hadsereget, csatlakozzatok a magyar szabadságharchoz, a szerveződő új magyar nemzeti haderőhöz.” Az 1944. december 22-én megalakult Ideiglenes Nemzeti Kormány december 28-án hadat üzent Németországnak. Ekkor indult a fegyverszüneti delegáció is Moszkvába, Debrecenben pedig a 8 fős Honvédelmi Minisztérium megkezdte a munkát.

1945. január 21-én történt meg a fegyverszünet aláírása Moszkvában. Magyarország vállalta, hogy 8, nehéz fegyverzettel ellátott hadosztályt állít ki Németország ellen.
1945. január 30-án jelent meg a Toborzási felhívás.

A Szovjetunióval kötött fegyverszünet után megindult az új, a demokratikus honvédség szervezése. Ennek során a debreceni 6. honvédkerület alárendeltségében megszerveződött a 6. hadosztály, s annak 18/II. zászlóalja települt Nyíregyházára 1945 tavaszán és innen indult áprilisban a hadműveleti területre.

A 6. hadosztály hadrendje:

16., 17., 18. gyalogezred (ezredenként 3-3 zászlóalj, ezredközvetlen árkász, távbeszélő szakasz, páncéltörő ágyús és aknavető század)

11. tüzérezred (2 tüzérosztály, 4 üteg)

6. gépvontatású légvédelmi gépágyús üteg

6. utászzászlóalj

6. híradó század

6. seregvonat (fogatolt és gépkocsizó részleggel)

Létszám: 10.479 fő (717 tiszt, 165 tiszthelyettes, 1410 tiszt és 8187 honvéd)

1945. február 23-án a szombori táborból érkezett 727 hadifogoly, kiket Nyírbátorba irányítottak, de március 2-től tífuszjárvány miatt Nyíregyházán maradtak. Március 2-án a cseljabiszki, zaporozsjei, nyikolajevi és umanyi önkéntesekből alakították meg a 18/I. és 18/III. zászlóaljakat. Ekkor a nyíregyházi zászlóaljat 18/II.-re számozták át. Rövid ideig két zászlóalj is állomásozott a városban.

Zászlóaljtorzs és távbeszélő szakasz: az ev. elemi iskolában

18/4. és 18/5. puskás század az ev. gimnáziumban
18/6. és 18/II. géppuskás század a Kórház laktanyában

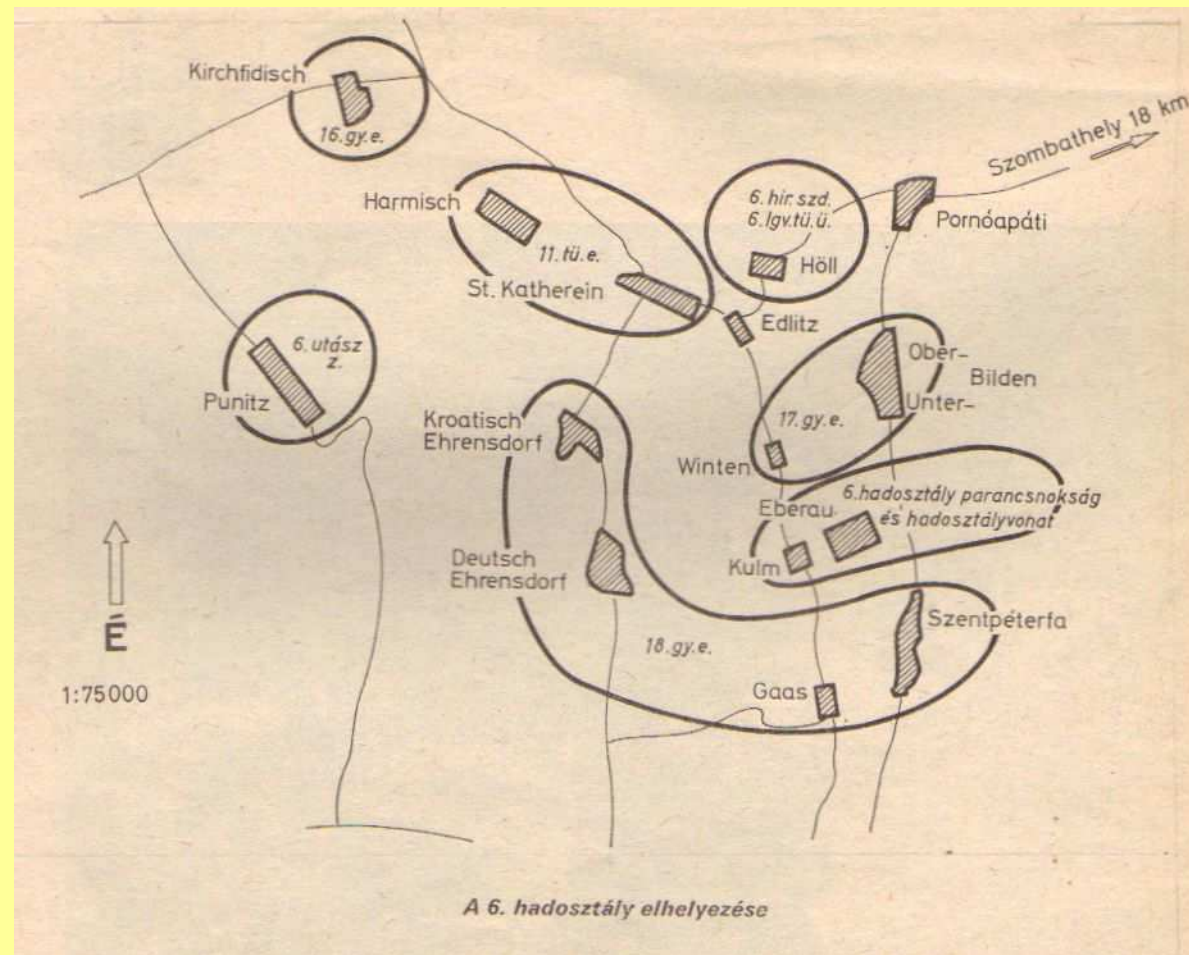
Létszám: 701 fő.

Távirat Sztálinhoz: „Kérjük Önt, tegye lehetővé, hogy ha már hazánk felszabadításából nem vehettük ki részünket, legalább a hitleri fenevad végső ledöntésénél jelen lehessenek az új magyar demokratikus hadsereg csapatai.”

A 18/II. zászlóalj 1945. április 12-13-án indult el Nyíregyházáról.

A 6. hadosztály a szovjet 27. hadsereg alárendeltségében Körmentől nyugatra, Ausztriában települt. Itt érték meg a II. világháború befejezését, majd gyalogmenetben tértek vissza Magyarországra 1945. május végén.

1950. október 1-jétől kapott Nyíregyháza újra katonaságot, mégpedig az MN 8317 szám alatt a 4. önálló lövészadosztály parancsnokságát (Kossuth hadrend).

1951. június 1-jén a Magyar Honvédség elnevezést Magyar Néphadseregre változtatták, az év végétől megkezdődött az állomány szovjet mintájú egyenruházattal való ellátása.

Hadosztályparancsnok:

Reményi József ezredes 1950-1951

Kenéz István alezredes 1951-1953

Oláh István alezredes 1953-1954

Hadosztályparancsnok-helyettes:

Oláh István őrnagy 1952-1953

Hadosztály tüzérfőnök:

Karancsi László őrnagy 1950-1951

Lantos József őrnagy 1951

Kovács György őrnagy 1951-1953

Galánffy János őrnagy 1953-1954

A 4. önálló lövészadosztály parancsnoksága 1954. október 9-én számolt fel alárendelt alakulataival együtt. Kivételt az 52. gépkocsizó lövészezred jelentett. Az alárendelt alakulatok:

28. tüzérezred

Ezredparancsnok:

Posta Béla százados 1950-1951

Galánffy János őrnagy 1951-1953

Pasa István százados 1953-1954

52. gépkocsizó lövészezred

Ezredparancsnok:

Kővágó Sándor őrnagy 1950-1953

Prokai Antal alezredes 1953-1954

Hubicska Zoltán őrnagy 1954-1957

Az 52. gépkocsizó lövészezred felszámol 1957-ben

18. harckocsi-rohamlöveg zászlóalj

Zászlóaljparancsnok:

Török László százados 1950-1951

Cséve István százados 1951-1953

Drappán Ferenc őrnagy 1953-1954

39. páncéltörő tüzérosztály

Osztályparancsnok:

Gyüre Sándor főhadnagy 1951-1953

Esküdt Lajos főhadnagy 1953-1954 1954

Kalmár Lajos főhadnagy

A 39. páncéltörő tüzérosztály a 9. lövészhadtest (Debrecen) közvetlen alárendeltségébe tartozott, helyőrsége: Nyíregyháza – Gábor Áron laktanya. Egy évig fogatolt, majd gépjárművekkel látták el. Felszámolt 1954-ben.

A megnövekedett létszám, a technikai fejlesztés tette szükségessé az új laktanyák építését. Az 1950-es évek elején húzták fel a Tiszavasvári úton a Vorosilov és Zrínyi laktanyák épületeit. Ugyanakkor néhány volt kaszárnya iparteleppé és tiszti lakóteleppé alakult át, a huszárlaktanya végében pedig a lekerített Bottyán laktanyába ekkor költözött be a Magyar Néphadsereg 3. számú híradó anyagraktára.

Az erőltetett hadseregfejlesztés során állították fel a városban 1951. május 15-ével a 39. páncéltörő tüzérosztályt, 1951. november 1-jével pedig 18. harckocsi rohamlöveg zászlóaljat. Hozzájuk szervezték a huszárlaktanyában 1952. december 1-jével az 1. lovashadosztály parancsnokságot és az 51. lovasezredet. Ez a hadosztály együtt szolgált a 4. önálló lövészadosztállyal a Guszev laktanyában. Itt volt a hadosztály tüzérsége is, egy lövészezrede pedig a Damjanich laktanyában.

Lovashadosztály törzs
Nyíregyházán.
Hadosztályparancsnok Korein
Mihály ezds., törzsfőnök: Batta
György alez. Lovasezredei:
Miskolcon, Debrecenben és
Nyíregyházán a Guszevben. Az
51. lovasezred
ezredparancsnoka Horváth
János őrgy. Az ezred 1952. dec.
1. és 1953. okt. 15. között
szolgált Nyíregyházán.

Műszaki zászlóalj Tokajban, a
tüzérezred Debrecenben, a
légvédelmi tüzérosztály
Miskolcon.

A Honvéd utcai laktanyában előbb
egy híradó zászlóalj, majd
raktár.

A Zrínyi laktanyában a
lövészadosztály rohamlöveg
zászlóalja.

Kistelki úton szovjetek: Moszkva-
Berlin hírtengely karbantartása.

1952. szeptember 20-án mozgósították a 4. lövészadosztályt, majd a Manőver gyakorlat során a Duna mellett lövészetet és átkelési gyakorlatot is végrehajtottak. Visszatérésük után a híradó zászlóalj a Bottyán laktanyába költözött, mint a 77. híradó zászlóalj.

Sztálin halála (1953. március 5.) után, az addig erőltetett hadseregfejlesztés lelassult.
Alakulatok szűntek meg laktanyák, táborok zártak be.

A Vorosilov és Zrínyi laktanyák üresek, raktárak, nyáron egyetemisták kiképzése.
Egyedül a Damjanich laktanyában él az 52. lövészezred. Ennek az ezrednek volt a parancsnoka Hubicska Zoltán őrnagy, s ez az ezred nem adott ki fegyvert 1956.
október 26-án.

Egyedül a Damjanich laktanyában él az 52. lövészezred.

1956 után a Vorosilov laktanyába egy szovjet hadosztály részei költöztek be, családtagjaikat a Zrínyiben szállásolták el. Ezek az alakulatok, nagy károkat hagyva maguk után 1958 elején kiköltöztek a laktanyákból. A Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány már 1956. december 8-án határozatot hozott a Magyar Néphadsereg átszervezésére. A kormányhatározat a Magyar Néphadsereg békelétszámát 63–64 000 főben jelölte meg.

1. 1957 M legénységi köpeny
2. 1957 M legénységi köpeny hátrésze
3. 1958 M sapkajelvénnnyel ellátott 1950 M legénységi nyári sapka – eredetileg még a pamut gyakorlóruhát is ilyen sapkával viselték
4. 1960 M legénységi gyakorlórubbony

1958. december 1-jén alakult meg a 65. gépkocsizó lövészezred Nyíregyházán. Parancsnokság és a közvetlenek a Damjanich laktanyában, 1. zászlóalj a Zrínyi, a 2. és 3. zászlóalj a Vorosilov laktanyában.

Ezredparancsnok: Lakó József alezredes 1958-1963, Kovács Károly őrnagy 1963-1967, Tóth Ernő őrnagy 1964-1967, Bíró Antal őrnagy 1967-1976, Taskó József alezredes 1976-1982, Havasi Tibor alezredes 1982-1985, Sidlovics Ferenc alezredes 1985-1987.